

ДО ВІСІМДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АКАДЕМІКА ОЛЕКСАНДРА ЮЛІЙОВИЧА ІШЛІНСЬКОГО

6 серпня 1993 року виповнилось 80 років видатному вченому в галузі механіки, академіку АН України, академіку Російської АН Олександрові Юлійовичу Ішлінському.

З 1947 року наукова діяльність О. Ю. Ішлінського тісно пов'язана з Академією наук України: в 1948 році його обрали дійсним членом Академії наук України та директором Інституту математики АН України. В 1955 році О. Ю. Ішлінський переїхав до Москви в зв'язку з призначенням його науковим керівником провідного науково-дослідного інституту суднобудівної промисловості. Однак і після переїзду він підтримував тісні зв'язки з Інститутом математики, на громадських засадах багато років керував відділом інституту, є науковим керівником науково-дослідних тем інституту і нині. В 1958 – 1959 роках О. Ю. Ішлінський очолював Інститут механіки Московського університету. З 1964 до 1988 року він – директор Інституту проблем механіки АН СРСР, зараз – почесний директор цього інституту.

О. Ю. Ішлінський суттєво збагатив науку в багатьох напрямках механіки, таких як, зокрема, механіка деформівного твердого тіла, загальна механіка, теорія гіроскопів і складних гіроскопічних систем, теорія автономного керування, теорія інерціальних навігаційних систем. Так, в роботах О. Ю. Ішлінського з теорії пружності запропоновано наближений підхід до розв'язку задач стійкості тіл, що деформуються, у випадку, коли параметри навантаження входять лише в граничні умови. Крім того, виконано оригінальні дослідження по вивченню опору перекошування пружного циліндра по пружній і непружній основах, розв'язано задачу про втискування сферичного штампа в пластичний напівпростір. Олександр Юлійович розробив теорію пластичності для матеріалів з ідеальним ефектом Баушінгера і лінійним зміцненням. Широко відомі також його роботи з динаміки ґрунтів. О. Ю. Ішлінський провів глибокі дослідження по обґрунтуванню та застосуванню струнного підвісу для балансування тіл, що швидко обертаються, а також для визначення осей інерції в тілі довільної форми та для побудови центрифуг. Він розв'язав проблему незбурюваності гіроскопічних приладів, побудував строгу теорію інерціальних навігаційних систем з азимутально-вільною і гірокомпасною платформами, довів стійкість основної задачі інерціальної навігації, обґрунтував принципи побудови інерціальних систем.

О. Ю. Ішлінський опублікував більш ніж 400 наукових робіт, в тому числі 10 монографій. Поряд з напруженою науковою роботою О. Ю. Ішлінський веде плідну науково-організаційну і педагогічну роботу; велику увагу приділяє питанням історії та методології механіки, а також підвищенню кваліфікації інженерних кадрів. Так, з 1949 по 1955 рік він – професор кафедри теорії пружності Київського університету, з 1956 року – завідувач кафедри прикладної механіки механіко-математичного факультету Московського університету. Серед його учнів понад 15 докторів наук.

О. Ю. Ішлінський – віце-президент виконавчого комітету Всесвітньої федерації наукових працівників. З 1970 по 1992 рік очолював Всесоюзну раду науково-технічних спілок СРСР, зараз – почесний президент спілки наукових та інженерних організацій Росії, президент Міжнародної федерації інженерних організацій і почесний президент Міжнародної інженерної академії Російської Федерації, член-кореспондент Мексиканської інженерної академії. О. Ю. Ішлінського обрано почесним членом Міжнародної академії історії наук (Париж), іноземним членом Польської та Чехословацької академії наук.

Науковий доробок О. Ю. Ішлінського високо оцінений науковою громадськістю і державою: він Герой Соціалістичної Праці, лауреат Ленінської та Державної премій, премії АН України ім. О. М. Динника, премій ім. М. М. Острякова, І. І. Сікорського та В. Г. Шухова, нагороджений орденами і медалями.

Вітаючи ювіляра с вісімдесятиріччям, щиро зичимо йому міцного здоров'я і нових творчих успіхів.

РЕДКОЛЕГІЯ